

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(Br.) Vitt
Su

SVEN SPELEMAN

OCH

EMMA.

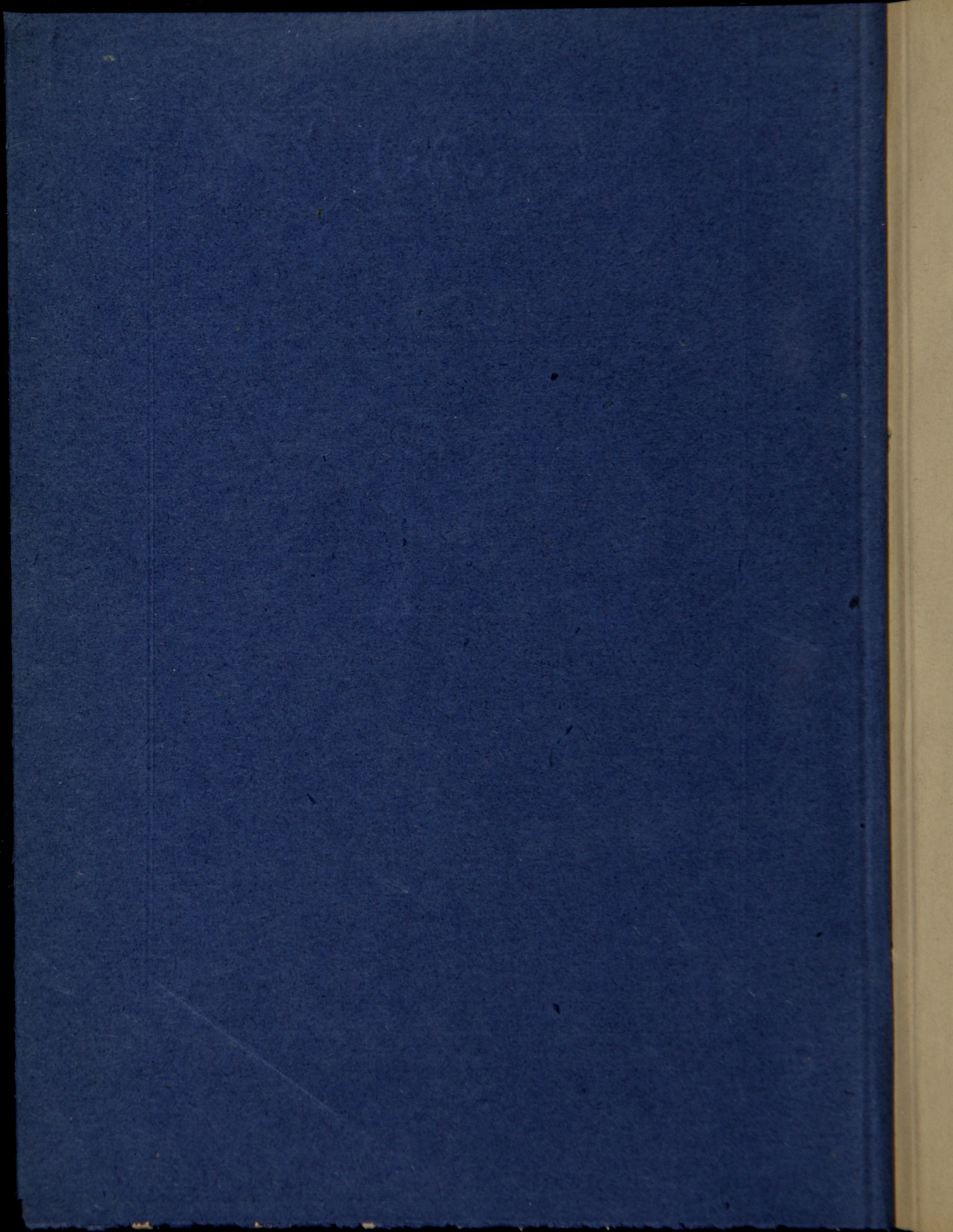
SKÅNSK BERÄTTELSE PÅ VERS

af

Anders Lindskoug.

TRELLEBORG. SANDBERG & JÖNSSONS BOKTRYCKERI 1887.

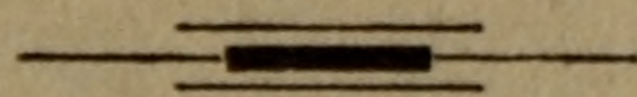

SVEN SPELEMAN

OCH

EMMA.

Berättelse på vers

af

ANDERS LINDSKOUG.

Trelleborg.

SANDBERG & JONSSONS BOKTRYCKERI,
1887.

Julegillet.

Sven Speleman var den gladaste själ,
Fast fattig som råttan i kyrka.
En gammal stuga det egde han väl,
Men intet i denna att dyrka.

Ty stod han om natten och gned sin fiol
På logen vid julefesten,
Han sken som vårdags nymornade sol,
Fast svetten rann ned öfver västen.

Och foten lyftes och sjönk igen
I takt med vals och kadriller
Och mattades armen, så var det Sven,
Som svor i skägget om "griller".

Och hartset fram! Öfver stråken flög
Det blixtnabbt fram och tillbaka,
Och se'n kan ni tro den musiken sög
Som vesping på sockerkaka.

Det fans ej mö i tärnornas flock
Som dervid kunde stå stilla,
Ja, gamla gummor tvingades ock
Att med i tonerna drilla.

Då blef der en syn! Hvilket moln af dam
Från golfvet upp till ryggåsen!
Der sväfvade sjutton års flickan fram
I sällskap med halfsekels-gåsen.

Förlåt! Det var ej så illa ment, —
 Flux, två pladask uti backen!
 En slarfvig stöfveldsinka för sent
 Man varsnar på snedslitna klacken.

Raskt upp igen, men som yppig pion
 Så röd vardt flickan, skön Emma.
 Men Sven han log på sin upphöjda tron
 Lik tiggarn, som fått sig en femma.

Jag tror han gladdes, den erkeskälms,
 När Nils satte benen i höjden.
 Om ensam han kanske fått på sin hjälm
 För den der tvetydiga fröjden.

Ty Nils han var en kämpe som få
 Och slogs uppå hvarje gille
 Och dertill ståtlig att se uppå
 Till "tjangs" han fick hvem han ville.

Nu stannar dansen och glaset gör
 Sin rund kring törstiga munnar.
 "En skål för alla de hulda mörl!"
 Så trotsigt Nils nu förkunnar.

"En skål för alla, som hilla omkull
 Sin flicka midt under dansen!
 En skål för den, som sig super full
 Och skräpar i brudekransen!"

Så svarte Sven, men en blick af stål
 Den retade Nils honom sände.
 Man såg det väl, det var hatets bål
 Som nu i hans hjerta brände.

Men fejlan sätts under hakan in
 Och tonerna strömma och brusa.
 Sven Speleman mild som ett morgongrin
 Ser Emma förbi sig susa.

Emma.

Hulda mön
 Var så skön
 Som en Salomos brud,
 Född och fostrad i hyddan i tro på sin Gud.

Hon var så skär
 Som ett bär
 I sin bomullsschalett,
 Satte hjertat i brand på mång pepparkadett.

Hennes hår
 Som en vår
 Öfver skuldrorna flöt,
 Fast hon dagligen fodrade trettio nöt.

Hennes gång
 Under sång
 Öfver stubbar och ljung
 Gick så lätt som en själ utur älskelig kung.

Om du fick
 Hennes blick
 I den skymmande qväll,
 Trodde du dig se stjernor på blånande pell.

Hennes mun,
 Hvilken brunn
 Utaf ljufvaste dryck!
 Men kom när och hon gör uppå nacken en knyck.

Ingen än
 Utom Sven
 Kunnat fröjdas så tyst
 Öfver nöjet att hafva den skönaste kysst.

Kom så han,
 Som var van
 Vid blott segrar och ras
 Och slog spelemanshjertat med ens uti kras.

Det var Nils
 Som med tvills
 I sin klädesrocksärm
 Kunde täfla med sjelfvaste "kapelaun" Färm.

Men ett hopp
 Glänste opp
 För den stackarn igen,
 När som Nils uppå julstugan föll med hans vän.

Ty det är,
 Så man lär,
 En förskräckelig skam
 Att ej kunna i dansen sin tös föra fram.

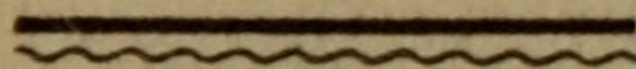
Och så var
 Han en karl,
 Som ej räddes att ta
 Med rivalen ett tag, om det gälde en da'.

Men som han,
 Fast han brann
 Utaf längtan dertill,
 Ej fick tillfället gifvet, så höll han sig still.

Vintern gick
 Och hans blick
 Blef allt mörkare, ty
 För hans sol hade lagt sig en skymmande sky.

Förr så nöjd
Och så höjd
Öfver suckan och sorg
Var han modstulen nu som han re'n fått en korg.

Men så får
Hur det går
Du väl se, om du vill
Denna bok läsa ut, som just derför är till.

Ett nattstycke.

Satt så skön i högan loft
 Himlens fagra måne.
 Qvalm och tystnad, blomsterdoft,
 Frid och lugn på jordens stoft,
 Endast menskan fåne.

Nils i glada dryckeslag
 Gerna vistas ville,
 Lefde der sin hela dag,
 Skötte "klöfvertolvans tag"
 Och fick "blar" i kille.

Skröt att han i fjerran land
 Mynt förtjent i massa
 Och att han på Preussens strand
 Hittat uti hafvets sand
 En försvarlig kassa.

Faktum var dock alltid han
 Måste pengar värfva.
 Jemt för ficklån små han brann,
 Slutligen den konsten fann
 "Fickor att förderfva."

Knep när han till krögarbord
 Kunde bönder lura,
 Slog omkring med fagra ord,
 Att man ej på syndig jord
 Jemt bör gå och "tjura."

Nåja, i den fagra natt
 Sågs en gubbe vandra

Långsamt öfver ljungens kratt,
 Klädd i svensk panamahatt
 Som så många andra.

Tung och diger på hans rygg
 Låg en säck af läder.
 Bar den framåt lugn och trygg,
 Blåste till ett näsvist mygg
 Och drog ofta väder.

I sin rensel lagom lätt
 Nytt åt bygden bar han:
 Referat från häradsrätt,
 Kärleksdoftande biljett,
 Ty ett postbud var han.

Ofta hände det också
 Han kontanter förde;
 Mången bankotia blå
 Först med honom kunnat nå
 Platsen dit den hörde.

Denna qväll i renseln fans
 Just ett bref med värde,
 Som i säker assurans
 Långa fingrar utan ans
 Respektera lärde.

Men vår Nils från fördom fri,
 Som fått hin i kölen,
 Tänkte: "här skall pengar bli,
 "Gubbafilen" kylas i
 Femton-alnars hölen."

Smög sig därför hem till Sven,
 Som var sällan hemma,

Grep en staf, en väldig en
 Gick till dunkla skogen sen —
 Posten var i klämman.

Som en glad och lifvad fyr,
 Med så ledig tunga
 Gaf han sig i snack med Tyr
 Talte om de små bestyr,
 Som vårt lif betunga.

Längre fram en långsträckt bro
 Öfver ån dem ledde,
 Här just tänkte Nils i ro
 Lemna gubbens kropp ett bo —
 Hör nu, hur det skedde.

Månen sken i all sin skrud,
 Nils sin knölpåk höjde,
 Lät den falla, och ett ljud
 Likt en rossling steg till Gud,
 Som med hjälpen dröjde.

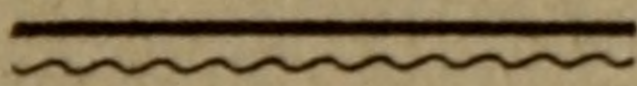
Gamle Tyr, af mödan trött,
 Sjönk i blod till jorden.
 Hvarje fara, som han mött,
 Då han vägens stenar nött,
 Nu var slutad vorden.

Mördarn som det hade gälit
 Rädda smör ur glöden,
 Grep, så snart han gubben fällt,
 Skatten för att lemna snällt
 Grannskapet af döden.

Och han sprang, men långt ej hann,
 Då — o grymma öde!

Varsnar han en vandringsman,
Som skall öfver bron, der han
Låg, den gamle, döde.

Hvarför hade han i ån
Ej, som han det tänkte,
Sänkt sitt offer utan dån, —
Nu var har för långt ifrån,
Stjernehären blänkte.

Blinde Ola.

Stod han, stirrade förfärad
 På den lugne vandraren,
 Tveksam, hemsk, som när ett spöke
 Glömt sig kvar till morgonen,
 Höll i handen än det vapen,
 Som med fläckar utaf blod
 Talade ett språk så mäktigt
 Att sjelf mördarn det förstod.

Bivrande i hela kroppen
 Som af feberskakning rörd
 Kände han sin torra strupe
 Liksom plötsligt sammansörd
 Och en svordom, den han tänkte
 Öfver månens ljusa sken
 Slunga ut, den vardt förstummad,
 Dog uppå hans läppar re'n.

Kanske steg uti hans hjerta
 Ångerns mörka ande opp
 Kanske hördes djup en stämma:
 "Stanna i ditt hemska lopp!"
 Kanske sågs en moders vålnad
 Stånda för hans häpna syn,
 Peka hotfullt emot höjden,
 Emot hämnarn ofvan skyn.

Ja, kanhända, men så plötsligt
 Som ett stjernskott skjuter ut
 Öfver rymdens regioner
 Sågs hans öga en minut
 Flamma till, och stadd på vandring

Var han uti samma stund,
 Då han såg den gamle vara
 Blinde Ola med sin hund.

"Hej, der borta!" glädtigt ropte
 Han till denne, "kanske vi
 Kunna sällskap få ett stycke,
 Så går tiden förr förbi,
 Jag är främling här på orten
 Och en resande gesäll,
 Som ej ännu lyckats finna
 Något vänligt hem i qväll."

"Hjertans gerna, svarar Ola,
 Gamle gubben blind och svag,
 Som på tjugo år ej skådat
 Himlens klara sol och dag,
 Finner sig så nöjd och låten,
 Då han slipper gå alle'n,
 Stupa öfver träd och stockar,
 Öfver vägens kullersten."

Så begynte de sin vandring
 Språkande om ditt och datt,
 Tills helt plötsligt hunden hördes
 Gifva upp ett tjut, så att
 Gubben helt förfärad gjorde
 Halt och drog en suck så djup
 Som den stigit ur en sjömans
 Bröst på förolyckad slup.

"Vare Gud oss arma nådig!
 En olycka förestår,"
 Brast han ut och i det stela
 Ögat lyste klar en tår.
 "Mins nog jag, då förra året

Elden lös hos prosten bröt,
 Hur min Findo gaf förvarsel,
 Hur han hemskt och sorgligt tjöt."

Nu på bron de båda voro,
 Hunden ständigt ängslig mer
 Tjöt så doft och ville icke
 Stiga uppå bryggan ner,
 Utan stannade och tycktes
 Hågad för att vända om
 Icke aktande den blindes
 Milda maning: "Findo, kom!"

Då tog välvist Nils till orda,
 Yttrade med köld så här:
 "Något syns der borta ligga,
 Jag må skåda hvad det är,
 Kanske är det detta just som
 Hunden skrämnd och ängslig gör,
 Fruktar kanske Ni skall falla,
 Om ej allt är som sig bör."

Och med samma framåt gick han
 Mot sitt offer några steg,
 Lyddes något efter hunden
 Som nu lugn och stillsam teg,
 Gaf så kroppen raskt en spark, och
 Strömmens vackra perleregn
 Föll tillbaka öfver grafven,
 Der nu Tyr fått frid, fått hägn.

Men ett jemmerns djupa läte
 Hemskt den följda tystnan bröt,
 Skogens ekon alla gömda
 Sprungo fram ur nattens sköt,
 Och den blinde i sin fasa

Segnade till jorden ned
 Med ett anlet blekt som glansen
 Månen ut kring rymden spred.

"O, hvad var det?" så han frågte,
 "Blott en trästock," svarte han,
 På hvars panna Kainsmärket
 Uti eldbokstäfver brann.
 "Nu är vägen klar att färdas;
 Eder hund är säkert sjuk,
 Då han af sin skarpa stämma
 Gör så oförnuftigt bruk".

Gubben teg och gick, men tänkte,
 Underliga tankar nog.
 I hans friska hjerna växte
 Aningar som frön i skog,
 Växte under största tystnad; —
 Blott en nattlig fogels sång
 Störde lugnet, intet samtal
 Ville komma mer i gång.

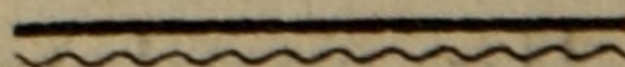
Hunno de så till en korsväg,
 Der tog Nils åt venster af,
 Redan långt förut han kastat
 Från sig blodig vandringsstaf,
 Menande att dermed vältra
 Brottet från sig uppå den,
 Ifrån hvilken han den stulit,
 På den djupt afskydde Sven.

Och så nådde han på flere
 Skilda vägar ändtligt hem,
 Såg på sedlarne han "huggit",
 Värderika fann han dem:
 Fem på hundra kronor lydde,

Tre på femtio och så
 Fans det en, hvars dunkla skepnad
 Nils ej tycktes klart förstå.

Men när nog hans öga njutit
 Af den dyrt förvärfda skatt,
 Gick han att med omsorg gömma
 Den uti den sena natt.
 Brände allt som skulle kunna
 Honom röja — hvarje ljud,
 Hvaraf intet gagn han hade
 Offrades åt tystnans gud.

Och när mördarn ändtligt färdig
 Härmed var, en strimma sprang
 Fram vid österns mulna synrand,
 Och en lärkas helsning klang.
 Gubben Ola redan länge
 Sedan hunnit till sitt bo
 Och med sina sorgsna tankar
 Strax begifvit sig till ro.

Kä
 Fr
 Vic
 Slä
 Hö
 Tu
 Då
 Låg

Al
 De
 Ris
 Hu
 Hu
 Då
 Hu
 Den

Rå
 Jus
 Så
 Sti
 Ocl
 För
 Spä
 Mu

Gi
 N
 M
 Sk

”Nordqvistan”.

Kände du henne Nordqvistan, den fala,
 Fruktad af klockarn, af presten också
 Vida beryktad i hela Brännndala,
 Slät som en gnidsten att skåda uppå?
 Hörde du henne en gång i sitt esse
 Tugga sin nästa som åsnan sitt hö,
 Då är jag säker, att allt ditt intresse
 Låg i en önskan: o måtte hon dö!

Aldrig en vandrare syntes på vägen
 Den hon ej genast annammade käck,
 Ristade, flådde och sporde så trägen,
 Hur man det hade hos skräddare Bäck,
 Huru sig skolmästarn redde ur klämman,
 Då han ju nyss haft ett länsmansbesök,
 Huru det gick på den Brännndala-stämman,
 Der det var fråga om fattighus-kök.

Råkade någon vid gafveln att stanna
 Just af det hus, som hon bodde uti,
 Såg man med ens hennes näsa den granna
 Sticka ur dörren som ”soloparti,”
 Och med hvad våldsamhet hinnorna spändes
 För att ej mista af talet ett grand,
 Spärrade globerna hvälfdes och vändes
 Munnen sågs visa sin maskstungne tand.

Gifte sig gjorde hon en gång i tiden
 När hon fått modern den gamla till ro
 Mannen den stackarn väl trodde att friden
 Skulle i husryngan bygga och bo

Men det ej dröjde, förrn upp steg hans Loke,
 Ty det är sagdt att på åttonde da'n
 Flög i hans skalle en grötstöt af boke,
 Kraftigt som förd utaf sjelfvaste f-n.

Nordqvist var stor till sin växt som en jätte,
 Derjemte smed och så stark som ett berg,
 Tålig desslikes och aldrig han trätte
 Lydde blott troget sin kältande dverg.
 Teg som vid jultid en "firenbens-hanne",
 Gick och stal ved, när hans gumma befallt,
 Klagade visst någon gång för sin granne,
 Suckade också, men detta var allt.

Djupt i sin själ dock begret han det öde,
 Som med ett vidunder honom förent,
 Önskade ofta att bo hos de döde,
 Der han ej ron skulle blifva förment.
 Hände sig så på en juledagsotta
 Efter en afton på "slitningar" rik,
 Att man fann Nordqvist i vrån hos en "putta"
 Hängd och förvrängd på en åtta-tums-spik.

Så blef han skickad till Lund för att tjena
 Dem som studera på anatomi.
 O, hvad hon gret då den hala Malena,
 Fast hon sig gladde att åter bli fri.
 Pengar det hade hon vackert i banken,
 Tiggde dock hjälp af sin snälla kommun,
 Som lika vek uti hjertat som tanken
 Röredes helt lätt af den barnrika frun.

Lefde se'n godt i sitt bole och gjorde
 Intet förutan slog sladder itu,
 Och om ett gille i nejden hon sporde
 Kom hon och "klynkade" värre än sju.

Smilade, snackade, kysste på kjolen,
 Hälde på örat och låtsade sig
 Vara så gudlig, så blyg som violen,
 Trampad i stoft på den halkiga stig.

Snart dock så ödslig och tom fann hon världen,
 Kärlekens trånad i själen rann opp,
 Någon att älska på dimmiga färden
 Fann hon helt nödigt och snart i galopp
 Bar det för henne till grannbyn, der ofta
 "Mass" henne bjudit på sylta och korf,
 Dit tog hon in fast der hemskt kändes dofta,
 Och fastän Mass han var full utaf skorf.

Hvad i det dolda nu rådslogs och råddes
 Veta vi ej, men den följande dag
 Sågs på den fart, hvarmed Mass örat klåddes,
 Att det var något som råkat ur lag.
 Och innan veckan var hunnen till ända,
 Hade vår ungtkarl fyllt Nordqvistens plats,
 Drömde som han blott om nöjen kanhända,
 Fann sig ock strax som en kung i palats.

Hiskiiga scener dock kommo på modet
 Snart hos de tu, och de svuro om kapp
 Värre än vildar och vikingablodet
 Forsade skarpt såsom ölet ur tapp.
 En gång det sägs om en kittel de stridde
 Häftigt och våldsamt, och käringen bet
 Tummen af Mass, som i smärtorna quidde,
 Satt se'n på "huset" den natten och — gret!

Säkert det antas att vänner de varit
 Dock någon gång, ty förrn året gått om,
 Hade Nordqvistan till "Tyskland" re'n farit
 Och med en pojke till fästmannen kom.

Nog fann hon nöje och trefnad på färden,
 Ty hon den gjorde strax året derpå;
 Visst var det hånt och rätt skamligt för verlden —
 Strunt likväl deri — det var ju blott två!

Kom så den tredje och folk börja mumla
 Gallimatias om "sköka" med mer.
 "Skökan" bet från sig och stack som en humla
 Menande blott, att hon gjorde som fler.
 Läsarpartiet hon vann med sitt öra,
 Hvilket så vackert hon hålla förstod,
 Och då man vet, hur vår verld kan förföra,
 Henne förlät man så huldrik och god.

Pojkarne växte och munnarna breda
 Ropade ständigt på foder och vård.
 Usel uppfostran de fingo, och leda
 Voro de ock som en tattarehord.
 Men när hon såg, hur de hungriga krabbor
 Lade embargo på födan med kläm,
 Då for hon ut och stal rötter och rabbor
 Jemte hvad annat hon kunde till dem.

Höll sig för öfrigt så pen och polerad
 Som en matrona af ädlaste rang:
 Klädd uti handskar och kjolen melerad,
 Håret i testar kring ögonen hang,
 Skulle hon blott springa ut under väggen —
 Seden är ful som personen är rå —
 För att plantera en ros invid hæggen,
 Först hon med omsorg sig speglade då.

Icke dess mindre hon blygdes ej skicka
 Barnen att tigga hvarendaste jul
 Mass låg i bänken med "brännevinshicka,"
 Och när det samlats tillräckligt med "sul,"

Då bjöd man samman af vännerna värde
 Alla som kunde sig röra på klack,
 Och medan gummorna nästan förtärde,
 Gubbarne togo en treöresknack.

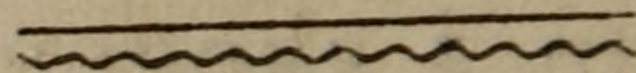
Nu det begaf sig Nordqvistan var ute
 Just på den morgon, då dådet var gjordt.
 Häraf naturligt med lätthet vi slute
 Att det och hastigt i bygden blef spordt,
 Ja, ty hon råkade finna i skogen
 Först den af blodet besudlade staf,
 Kom se'n till bron, som så stum, men så trogen
 Tydliga vittnen om handlingen gaf.

Hade hon nu blott haft svalornas vingar
 Eller åtminstone Lunkentus-ben
 Skulle hon färdats till Ousby till Ingar,
 Derifrån sedan till Onslunda-sten,
 Skulle i Lomma förkunnat det sedda,
 Fjerran vid Edenryds stränder också,
 Nu fick hon nöjas att springa till Hedda,
 Hvadan dock "kaflarne" strax blefvo två.

Länsmansförhör kom till stånd med det samma,
 Sven, hvilkens käpp man ju snart känt igen,
 Sändes en fjerdingsman strax att anamma,
 Och uti häkte han kastades se'n,
 Ty då han ej kunde nöjaktigt visa,
 Hvar han den natten höll hemma så sent,
 Ansåg man käppen tillräckligt bevisa,
 Att i hans påse ej brödet var rent.

Sanningen var dock att han, som sig kände
 Illa till mods för sin Emma sin brud,
 Ut i det fria, när pulsarne brände,
 Gaf sig att lugnas vid nattliga ljud,

Men då för domstol bevisning ju tarfvats
För att bli fri från den fara han lopp,
Fick han sig nöja med lögnen, som skarfvats,
Sliten alltjemt mellan fruktan och hopp.

Vittnet.

Och ryktet det hemska kring nejderna flyr,
Om annat ej talas än postmannen Tyr,
Hur blodigt och sargadt man funnit hans lik
Der nere vid stranden af säfsmyckad vik.

Och Sven, som har skenet emot sig, fördöms,
Ty all hans bevisade redbarhet glöms.
Man skryter så sjelfklokt: "jag sagt det förut,
Att högmodet skulle få sorgligt ett slut."

Dock funnos ock de, som i lömskhetens garn
Sig ej läto snärja likt vinddrifna flarn,
De gömde sin mening i tystnadens skygd
Och hoppades seger för sanning och dygd.

Men Nils nu för Emma ses kuttra så ömt,
Och redan det tycks som hon Sven hade glömt,
Ty aldrig om honom mer tala hon vill
Och låtsar precis som han ej funnits till.

Det gafs dock i djupet utaf hennes bröst
Om oskuld, om frihet och kärlek en röst,
Och mördarn väl sökte att qväfva dess ljud,
Men än öfver henne sin hand sträckte Gud.

Så kom det omsider till rättsligt förhör,
Och omdömen gåfvos än mot och än för.
Af nyfikna packad var rättvisans sal,
När grånade domaren höjde sitt tal.

I långsamma, klara och tydliga ord
Han skildrade nu detta gräsliga mord
Så noga som möjligt — med allvarlig röst
Sist bad han den fångne att lätta sitt bröst.

Men Sven, som vid skranket stod dyster och blek,
 Nu kände, hur modet ifrån honom vek;
 Han skalf som på grenen en rimfrostkristall
 Den vinden för närmre och närmre sitt fall.

Omsider igen dock sin fattning han vann
 Och elden mer liflig i ögonen brann
 Och snart med en stämma så lugn och så klar
 På domarens maning han lemnade svar.

När slutat han hade i salen det fans
 Ej mången med ofuktad ögonlocksfrans,
 Ty mild som en dagg öfver gryende vår
 Der lyste medlidsamt en glindrande tår.

Och plötsligt ett rassel i salen man hör:
 En grånande gubbe vid handen man för
 Nu fram till det rymliga domarebord,
 Och domar'n förvånad ej yttrar ett ord.

Han stirrar på åldringens bleknade drag
 På ögat, som göms för den klarnande dag,
 På pannan så höghvälfd; så ädel och fri,
 Samt väntar af honom att tilltalad bli.

Snart också man hör, hur han höjer sin röst,
 Den går som en åska ur harmfult bröst.
 Han frågar, om han, fast ej kallad och stämd,
 Får stånda som vittne för sittande nämnd.

Då detta ej nekas, han höjer sin hand
 Och lägger två fingrar på bibelns rand
 Samt lofvar vid himlens allvetande Gud
 Att tälja blott sannings osminkade ljud.

Den gubben var Ola — vi gissa det lätt —

Han skildrade nu på sitt rättframma sätt,
 Hur borta i skogen han träffat en karl,
 Som säkert den brottslige rånaren var.

Ty, slöt han, mitt öra, som vant sig att lätt
 På ljudet, på rösten, på uttryckets sätt
 Personer, som anträffats, känna igen,
 Det aldrig har ljugit och ljuger ej än.

Och därför jag tar på min ed, att den man,
 Som fjettrad här står och för mord klagats an,
 Är lika oskyldig som domar'n och jag,
 Ty rösten sig skiljer som natt ifrån dag. —

— — — — —

En rådplägning hölls mellan rättvisans män,
 Och slutet blef det, att han frigafs, vår Sven,
 Och sagdt är, då detta besked lästes opp,
 Der log i hans öga ett himmelskt hopp.

Men sedan, till trots för hvad vördnaden bjöd,
 Ett dånande "hurra" i tingssalen ljöd,
 Och vännerna trängdes att trycka den hand,
 Som lossats med ens utur nesliga band.

Men Sven sökte Ola, som stödd på sin staf,
 För honom det friande vittnesmål gaf.
 Med lyckliga känslor och fröjd utan namn
 Han föll under tårar i åldringens famn.

Afskedet.

Och hem han gick så lätt så glad i hågen,
 Med hjertat fylt af tacksamhet till Gud.
 Och lik den sjöman, som på vilda vågen
 Mot hemmet styr, han trådde till sin brud.
 Det var som hade han i lifvets vimmel
 Sig tappat bort, men nu sig åter fick,
 Ty denna blick som flög kring klarnad himmel,
 Den var en öfverraskad främlings blick.

Hvad hade han ej utstått han och lidit
 På dessa dagar utaf namnlöst qvall!
 Hur hade han ej vändats när man vridit
 Den tunga rigeln, som hans frihet stall!
 Hur hade han, då tanken flydde fjerran
 Till lugna da'r i bräcklig hyddas sköt,
 Ej brusat upp och stormat emot Herran,
 Som honom slog, men skonte den som bröt.

Nu var han *fri!* Ack klangen af det ordet
 Så ren, så skön ej nånsin ljudit förr,
 Så lyckligt ljuf att ingen dödlig tror det,
 Som ej hört stängas cellens hemska dörr.
 Nu var han *fri!* Hans hjertas känslor sjödo
 Och knappt han kunde tvinga föttrens gång,
 Som ville flyga dit hans tankar bjödo
 Att ta' revanche i kärlek och i sång.

Men grymma ödet, som oss menskor spelar
 Så mångt spratt i silfverfattig verld,
 Som ofta rifver strax det sår det helar,
 Kom än en gång till Sven på mördarfärd,
 Ty långt han hunnit ej — han hör en stämma:

Nordqvistan kom med gift på rörlig gadd
Och sqvallrade begärligt om hur Emma
Besöktes ständigt af sin "köpstakladd."

Då flög ett svärd igenom tryckta själen,
Det skar som eld i hvarje känslans nerv,
Så skulle han, den födda olycksträlen,
Beröfvas plötsligt hoppets sista skärfl
Så skulle han med ens förlora fröjden,
Den han sig skapat för en kort sekund,
Och störtas ned i från den ljusa höjden
Dit han sig svingat i sin frihets stund.

O hade han blott vandrat fram sin bana
Af hexans svarta "mule" oberörd,
Der skulle dagats fröjd den vi ej ana,
Och lysning snart i kyrkan blifvit hörd,
Ty vida kring, som lätt förstå vi kunna,
Nordqvistan var bekant för detta fel
Att aldrig frid emellan menskor unna
Och utaf myggan skapa en kamel.

Så äfven nu, ty väl en sanning var det,
Att Nils för Emma sina krokar slog,
Men ängsligt snart i hennes hjerta skar det,
Hvar gång hon såg hur hemskt och rått han log.
Ja, inom kort hon i sitt inre kände
Hur något lik en fruktan der steg opp,
Och sen — hvem vet, om ej den suck hon sände
Mot höjden var för Sven ett huldrikt hopp.

Så tog han sitt beslut att fjerran fara
Från denna ort så rik på sorg och qval;
Han ville söka att få ensam vara
I någon stilla, bergbeskuggad dal.
Gick därför hem till stugan sin på sanden

Samt sålde hvad han kunde löst och fast,
Tog rensel på sin rygg och staf i handen
Och gaf sig ut, fast tårens källa brast.

Så kom till Bremen han på Wesers stränder,
Der gamla verlden till den nya flyr,
Och snart mot andra obekanta länder
På oceanens blåa våg han styr.
Ett bref likväl han dessförinnan lade
På posten för att fram till Emma gå,
Och fast han versmått aldrig pluggat hade
Det brefvet lydde ganska vackert så:

”Älskade Emma!

Jag egde dig, jag var så rik som ingen,
Du var mitt allt, du var min tröjd, mitt hopp
Hvart än jag kom i hela ungdomsringen
Din bild stod skönast för mitt öga opp.
Om dig jag sjöng, om dig jag vaken drömde,
För dig, för dig jag hela verlden glömde,
Dock bodde svek, tyvärr, uti din själ,
Och därför suckar jag farväl, farväll!

Nu mer jag får ej vid din sida drömma,
Jag får ej ens ett handslag utaf dig.
Du vill för alltid väl mig arme glömma,
Som dig så gerna följt på lifvets stig.
Ja, glöm mig, glöm och mina känslor håna,
Var kall, var stel som gråa nattens måna,
Med lugn jag blir det dunkla ödets träl,
Men qvider dystert mitt farväl, farväll!

Ack, kunde jag mitt hjerta för dig ställa,
Du skulle finna endast kärlek der.
Du skulle se dess vilda vågor välla

Så klart, så rent som källkristallen skär.
 Du skulle tro, att ej det brott jag gjorde,
 Som med en namnlös fasa sjelf jag sporde,
 Nej ren och fri du skulle finna mig
 Och kanske äfven värd att älska dig.

Och tro du skulle, att den nu dig skänker
 Sin falska hyllning under hala ord,
 Är ej så ren som han på ytan blänker
 Och ej för någon bättre handling spord.
 Men skall du honom till ditt hjerta trycka
 Som lycklig brud — o, må du finna lycka!
 Jag önskar det och krossar tyst en tår,
 Som fram ur ögats dolda gömslen går.

Ty, ack, du tror väl ej hvad jag dig säger,
 Ditt hjertas strängaspel är doldt för mig,
 Det milda solsken, som ditt öga eger,
 Skall nu ej lysa mer min öde stig.
 Så drar jag bort och sent jag kommer åter,
 Men ensam klagar jag och ensam gråter,
 Tills väl en gång bak någon lummig gren
 De skola hvitna, mina kalla ben.

Farväl min vän, farväl du rena lilja,
 Lef lycklig du uppå ditt hemlands strand!
 Fast många haf och vågor snart oss skilja
 Den släckes ej ändå, mitt hjertas brand;
 Den flammar evigt och när pulsen stannar,
 Mitt hårda öde jag ej mer förbannar,
 Ty då jag vet, att bortom tidens skär
 I frid och kärlek vi få mötas der.

Ack, då skall Han, som ofvan molnen tronar,
 Med oveld fälla domen öfver mig,
 Och vid det blod, som världens skuld försonar,

Jag frias skall för världen och för dig.
Till dess mitt hjerta, det blott världen hånar,
Han någon stråle af sin glans väl lånar,
Att ej förgås i ångstens natt min själ —
Och nu mer tröstad bjuder jag *farväl!*"

Så for han bort, långt bort till varma södern.
Och kom till slutet till Brasilien,
Der blodröd drufvan uti solen glöder,
Och ingen frostnatt gäckat skördarn än.
Der må vi för en stund nu honom lemna
Förtjenande med svett ett torftigt bröd
Och se'n se till, hur ödena sig hämna
På den, som honom dref i flykt och nöd.

"Måns Flottmat."

Har den äran nu att här
 Presentera en "knevär,"
 Som förtjent odödlig bli
 För "en sund filosofi."

Denna löd helt enkelt så:
 Ät ditt bröd med flott uppå,
 Törstar du så laga blott
 Du får dricka "stegeflott!"

Denna regel följde han,
 Blef därför en småväxt man,
 Men så bukig som en galt,
 Som vid jul skall gå i salt.

Rik desslikes ock han var,
 Ty han ärfde af sin far
 Hela gården och en ko,
 Tvenne märrar och en so.

Gifte se'n sig först med en,
 Som var halt på venster ben,
 Men som egde styfrar nog
 Till att köpa Sjöbo skog.

Dog så hon. Men snart en ann
 För vår tjocka "Mässe" brann,
 Och då här fanns ock kontant
 Gick partiet rätt galant.

I kommunen snart han var
 Ryktad ut som klyftig karl,
 Valdes därför han som fler
 In i "råd" och "nämnd" med mer.

Dum han var dock som en stut,
 Hade aldrig lärt sig hut,
 Aldrig folkskick, aldrig sed,
 Derfor drog ock på sned.

Ibland mycket annat som
 Han på tal i stämman kom,
 Var ock frågan om en skatt
 För hvar enda husmans-katt.

Då blef Måns begrinad dock,
 Som en äkta erkestock.
 Sen, kan tänka, vardt han flat,
 Teg och åt sin flottemat.

Men sin tystnad snart han bröt,
 Kläckte fram ur snillrikt sköt
 Annan fråga mera nätt,
 Om den ta's på praktiskt sätt.

Denna socken, mente han,
 Bör så väl som någon ann'
 Ha en brytestuga, der
 Man står "lynt" i regn och "vär".

Se på sjuttan! Detta gick
 Och förslaget framgång fick:
 Byens "lertag" fick ge plats
 För Måns Flottmats "hör"-palats.

Snart till nytta och det blef
 Uppå sätt som Måns beskref,
 Ty man bråkte här sitt lin
 Under stoj och glam och grin.

Nu var Måns en "pave" stor,

Glodde som en åsna glor,
När den efter slutad färd
Utaf rikligt hö blir närd.

Och sin nos med lust och fröjd
Vände han mot himlens höjd
För att se, om ej Gud Far
Hans beundrare ock var.

Hvarje knapp i västen skalf,
När sitt runda isterhvalf
Han i ädel stolthets kraf
Högre lyft- och svängning gaf.

Men hans vantar! Ja, si' dom
Ha vi glömt att tala om,
Det får bli en annan gång
I vår "brytestuge"-sång.

Fröken Färm.

Ni har väl sett på gatan i Kallsjö by
 En "puffig" fröken vandra med gulblek hy;
 Om någon dräng hon möter, då finar hon,
 Men blänger annars spanskgrönt som arga kon
 Uti skogen.

Hon är en typ för flickor, som ge sig ut
 Och lyda blott sin lusta, som ropar: "njut!"
 Ty knappt för sockenpresten hon läst sig fram,
 Då icke mer hon kände det ordet *skam*
 Uti skogen.

Till slut för långt i fräckhet hon likväl gick,
 Ty hur det är, på landet man än har blick
 För hvad som kan sig passa, för skick och ans,
 Och sparkad ut det blef hon från lek och dans
 Uti skogen.

Men för att dock få sällskap och snack med män
 Hon blef *goodtemplar* strax i förargelsen,
 Men snart, då logen märkte, hur lös och fal
 Hon var, på dörrn hon kördes förutan tal
 Uti skogen.

Med sinne mera mörkt än en länsmanssjäl
 Hon tänkte blott på hämd nu, den lustans träl,
 Men huru föra ut den och den förmå,
 Se det var just två frågor att tänka på
 Uti skogen.

Nu skedde att vår "fröken", som nämndes så
 För sina många klutar der bak uppå,

På samma gård som Emma just hade plats,
Och det var hos en tysk i ett grant palats
Uti skogen.

Och som hon gick der arg för sitt obehag,
Det föll helt apropå henne in en dag,
Att ingen ann än Emma var skuld till allt
Hvad bittert hon fått smälta af livvets salt
Uti skogen.

Och så, då det dessutom är faktiskt sant,
Att dygden är för lasten, hvad silfverslant
För tjuf, hvars hand käns klia, hon strax beslöt
Att näpsa den hon nämnde ett fånigt nöt
Uti skogen.

Hur ofta hade hon ej förtrytsamt hört,
Hur Emmas lof på tungan man ständigt fört,
Och hur man henne artigt fört upp till dans,
Då sjelf hon suttit osedd som ej hon fans
Uti skogen.

Och särskildt henne grämde att Nils, som förr
Ej sällan klappat hade på hennes dörr,
Nu endast efter Emma som galen sprang,
Så stöfveldsinkan våldsamt mot marken klang
Uti skogen.

Ja, hon då "knäppas" skulle det var helt klart,
Och därför ock en qvällsstund hon satte fart,
Bort till sin vän Nordqvistan att lägga råd
Och var förvissad der gafs det ingen nåd -
Uti skogen.

Så kommo de till slutsats att "rättekrud,"
Som just till handa fans i en liten "strud,"

Det var ett härligt medel mot en och hvar,
Så grufligt obstinari som Emma var —
Uti skogen.

Af detta sköna pulver vår fröken fick
Att bruka när hon ville en liten klick,
Det skulle blandas noggrant med skummjolk hop
Uti ett vanligt krus eller drickastop
Uti skogen.

Och så hon skulle laga att Emma blott,
Och ingen annan finge det goda "vått,"
Ty då låg faran nära att blifva röjd,
Och utaf företaget få minus fröjd
Uti skogen.

Då fröken Färm kom hem hon till handling skred
Och rörde samman smörjan med det besked
Hon af Nordqvistan vunnit och gick ett slag,
För att vid första möjlighet passa tag
Uti skogen.

Uppå ett bord sin blandning hon hade satt,
Till bordet glodde gröngult en gammal katt,
Men fröken Färm vid fönstret stod utanför
Och hade klättrat upp på en rullebör
Uti skogen.

Då tyckte väl vår kisse hans tid vardt lång,
Akåved tog han därför ett lustigt språng
Och satt med ens vid kruset samt tog en klunk
Så djup, som kantor tar den på "kyrkoskunk"
Uti messan.

Nu må ni tro, att fröken *antererad* blöt:
En kullerbytt från "bören" hon helt beskref,

Och denna följde efter med dån och rök,
Men "miss" ett luftsprång gjorde, så kruset sök
Uti golfvet.

Halleluja, du store Melanderhjelm,
Hvem kunde tro en katt vara sådan skälm!
Nu var det allt förgäfves, och Emma god
Fick segla oantastad på livets flod
Uti skogen.

Dock var det blott "så länge", ty endast *gömd*
Hon var utaf sin ovän, men icke *glömd*.
Men stackars "miss" gick hädan i samma natt,
Och det var verklig synd om en präktig katt
Uti skogen.

”Pröjsen.”

Du undrar väl kanske hvem Pröjsen kan vara,
Men jag vill dig strax denna fråga förklara,
Ty Pröjsen det var ingen annan än den,
Som mördade Tyr och vanhedrade Sven.

Han skröt ju så ofta för sina kamrater
Om Preussen och alla de stora mandater
Han der hade utfört, att honom till sist
Man gaf detta tillnamn, rätt märkligt för visst.

Vi sett hur han lyckats sin gerning att dölja,
Men straffet ju plägar den brottslige följa,
Ock han af sin Nemesis glömdes ej bort,
Ty föll han på rättvisans svärd innan kort.

Det var hos Måns Flottmat dit Pröjsen var bjuden
På födelsegille, ty Måns, denne ”juden”,
Var helt angelägen till gäst honom få: —
Som ”fulana” äro de ”lyngas” också.

Si saken var så, att den sprättige Pröjsen,
Som gick uti ”storm” med *revärer på böjsen*
På Måns slagit an — och så drogos de hop
Af själarnes frändskap till kanna och stop.

Man redan sin *tuting* den förste anammat
Och några till skålarne hackat och stammat,
De mera förståndige tänkte gå hem,
Men Måns ville ha dem *på trettan och fem*.

Så togo de flesta sig ännu en halfva,
Lik godt om till slutet de nödgades ”kalfva”,

Men särskildt blef Pröjsen berömd för den grace,
Med hvilken han tömde sitt romareglas.

I glädjen stod taket -- förlåt mig, min syftning
Var alldeles motsatt — och snacket tog lyftning,
Man språkade intet, man språkade allt
Och mängde i talet små svordomars salt.

Då öppnades dörren och in skred en gubbe
Så hvit som i rimfrost en mosslupen stubbe,
Han helsade höfviskt i stugan "god qväll"
Och hviskade tyst till sin Findo: "var snäll!"

Ty gubben var Ola. Han bad att få läna
För natten en vrå, som till bädd kunde tjena,
Och stod der så ödmjuk med hatten i hand,
Belyst utaf "pråsornas" stinkande brand.

I rummet bredvid satt den glammande hopen,
Nu lifvad af rasslande glasen och stoppen,
Men Ola ej varsnats af någon ännu
Förutom af pigan och "Flottmatens" fru.

Den senare bad honom sätta sig neder
Och hvila från färden de styfnade leder
Samt gaf det besked, som hon alltid var van:
Han kunde få ligga der nere i *la'n*.

Och Ola sig satte på sätet vid dörren,
Men hade ej suttit der länge just, förr än
Han hörde ur sorlet en stämma så rå,
Som bragte hans hjerta mer häftigt att slå.

Och Findo, som slickade åldringens händer,
Strax morrande viste de präktiga tänder;
Han tycktes ock han ha i minnet den qväll'n,
Då sällskap de haft med den hemske gesäll'n.

Dock Óla beslöt att sin häpnad fördölja
 Och spåren i tysthet af mördaren följa,
 Ty att det var denne han träffade så,
 Han hyste ej ringaste tvifvel uppå.

Och allt mer förvissad han blef i sitt sinne,
 Ju längre han dröjde i qualmet der inne,
 Ty Pröjsen i väldiga gester och ord,
 Beskref hvilken hjelte han varit på jord.

Så hade han en gång, jag tror i *Seehausen*,
 Sig redat mot trettio "Fleischer"- potz tausend!
 Und diese so blaue und gelbe "gebankt,"
 Dass alle die muthigen endlich geschwankt.

Men när nu vår blinde en stund uppå talet,
 Som lät så befängdt och så hospitalsgalet,
 Med tålomod lyssnat, han bad att få gå
 Och slå sig till hvila i åsyftad vrå.

Och pigan gick med att den åldrige leda
 Igenom de vinklar och irrgångar sneda,
 Som förde till platsen, der han skulle ha
 Sitt läger, som långt från blef snyggt eller bra.

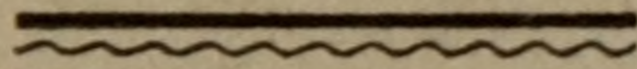
Och härunder han, då det hördes af ingen,
 Det gynnande tillfället grep uti vingen
 Och frågte, hvem denne storskräflare var,
 Hvars stämma ljud högt öfver "kausar" och kar.

"Ack, det var ju Pröjsen, hon svarte behändigt,
 Han sitter hos Måns nu för tiden beständigt,
 Gud vet, hvad de hafva att säga hvarann,
 Men Pröjsen det är då en "påg" som ä' grann.

Och pengar det har han som gräs på sin ficka,
 Mig kallar han alltid sin raraste flicka,

Men jag är så rädd som ett får för en varg,
Ty hemsk ser han ut när han råkar bli arg.”

Med detta besked han i halmen sig slängde
Och hatten helt vresigt i blandhauen dängde,
Men Findo i renaste undran stod still
Och tänkte: min herre, hvad är det du vill.

Ånger och Tårar.

Och brefvet fick Emma omsider,
 Som fjerran från Bremen blef sändt,
 Men ingen kan tälja de strider
 Det gaf, då till henne det ländt.
 Hon trott, han i land och i rike
 Åtminstone än vore kvar.
 Men flydd! — o hvar finna hans like!
 Nu märktes, hur älskad han var.

Hon länge med undran sig frågat,
 Hvarthän han väl styrat sin färd.
 Hon blickat till stjernan, som lågat
 I sferernas strålände verld.
 Hon trott, att i månljusets strimma
 Han väl skulle komma en gång
 Och stämma i aftonens timma
 För henne sin vackraste sång.

Men borta, ack, borta dit ingen
 Ej tankarne ens kunde nå,
 Hur mycket de än spände vingen
 Till flygt i det blixtrande blå.
 Långt borta på blånande djupen,
 Der vågorna vältra sitt skum,
 Och reda för darrande slupen
 I hafsgudens salar ett rum.

Hon gret i sin brusande ånger
 De hetaste tårar i bland.
 Hon mindes de saliga gånger
 Han tryckt hennes brunstekta hand,
 Och blickat med ögon så klara

På henne, som visat sig kall,
 Men dock velat låtsa så bara
 Att hindra kanhända ett — fall.

O, hade hon endast fått följa
 Sin vän till de blommiga land,
 Der snöiga vintrar ej hölja
 De bleknade rosornas brand,
 Ack, hon skulle varit det öga,
 Som skänkt honom njutning och frid,
 Som visat hans blick till det höga
 I motgångens stormande strid.

Ja, hon skulle torkat från pannan
 Den ymniga, perlande svett,
 Och gladt ur den glänsande kannan
 En läskande dryck honom gett.
 Och hon skulle städat hans boning
 Så nätt och så afunsvärdt grann,
 Och gjutit en stilla försoning
 I svidande hjertat, som brann.

Men borta, ack, borta dit ingen
 Ej tankarne ens kunde nå,
 Hur mycket de än spände vingen
 Till flygt i det strålande blå!
 O, finge hon äfven försvinna
 Lik dimman i drömmande dal,
 Lik aftonens rodnad förbrinna
 Och sjunka i stjernornas sal!

O, vore hon måsen, som svingar
 Sig lätt öfver fradgande våg,
 Hon skulle på dallrande vingar
 Nog följa den flyendes tåg.
 Hon skulle på masten sig sätta —

Hvad mer om ett kylande lod
 Förstummade vingslagen lätta
 Och drucke det forsande blod!

Ja, hade hon endast fått följa
 Sin vän till de blommiga land,
 Der isiga vågor ej bölja
 Mot saknadens ödsliga strand,
 Hon der skulle funnit sin himmel
 Vid älsklingens klappande bröst
 Och rikt i det täflande vimmel
 Skänkt honom sin kärlek, sin tröst.

O, kunde hon endast, när fjerran
 Ur tropiska skogarnes natt
 Han lyfte sitt hjerta till Herran,
 Osynlig få följa sin skatt
 Och dröja som vind i de palmer,
 Som skuggade vänligt hans färd,
 Och lyssna till Lutherska psalmer
 I söderns förtrollande verld!

Men borta, ack, borta dit ingen,
 Ej tankarne ens kunde nå,
 Hur mycket de än spände vingen
 Till flygt i det svindlande blå!
 Så ville i stillhet hon bida
 Och glömma sin strålande dröm
 Om kärlekens frid dens sida,
 Som skrifvit sitt isande "glöm".

Ack, nu var hon ej mer den samma
 Då flyktad och borta var han,
 Som egde att vårda den flamma
 I hjertat så lefvande brann.
 I kärlekens heliga rike

Hon anat en himmel så skön,
Nu ville hon, englarnes like,
Blott älska i trohet och bön.

Ack, kanske en dag, när det brusar,
Som hetast i sjudande bröst,
Han kommer med seglet, som susar,
Han kommer med trängande tröst! —
Då skulle hon ej vilja svinna
Lik dimman i drömmande dal,
Nej lefva och älska och brinna
Som stjernan i strålande sal.

Den blinde ser.

Hos Måns ännu länge man rullade om,
Tills gryende morgonen slutligen kom,
Och må man ej undra att samtliga då
Vid uppbrottet hade en "blyhatt" uppå.

Och "Pröjsen", hvars anlete sken som en sol,
Blott kunde med möda gå upp från sin stol,
Dock egde han "snacktöjed" än i behåll,
Ty trillade orden som ärter ur såll.

De dragit en priffe, de bålstora män,
Och mången ej egde ett öre igen,
Fast medtagna kassan ej just varit klen,
Men Måns var så grinig som sjelfvaste sme'n.

Han hade visst "plenti" af gubbarna fått,
Att köpa kan hända en hel tunna flott,
Och vore hans lycka blott alltid så snäll,
Nog fylde han år då hvar eviga qväll.

Ur pannan han torkade svetten, som rann
I perlande strömmar på västen så grann,
Och snöt sig så ljudligt i morgonens stund,
Att tuppen der ute spratt upp ur sin blund.

Och drillade genast sitt "kukuliku",
Men Ola den blinde flög upp i ett nu;
Ej nattlägret honom stor ro hade skänkt,
Ty dertill för mycket på Pröjsen han tänkt.

Med hjälp utaf Findo till dörren han gick,
Men trefva och snubbla den stackaren fick;

Dit hunnen en lyssnande ställning han tog
Och hörde hur ljudet af gästerna dog.

Han ville försäkrad sig göra helt visst,
Om Pröjsen gick med eller dröjde till sist,
Men kunde ej tydligt förnimma hans röst,
Och detta gaf oro åt åldringens bröst.

Dock snart hördes pigan i "manset" bredvid,
Och så tänkte Ola: se nu är det tid
Att höra af henne, hur sakerna stå,
Att ej uti fällan jag sjelf mände gå.

Ty detta han ansåg för "udda och jemt",
Att sågs han af Pröjsen det blefve ej skämt,
Nej tvärt om han trodde det blefve hans lott
Att gå samma väg då som Tyr hade gått.

Så letade han öfver spannar och kar
Sig ändtligt till stallet der pigan hon var,
Och började nätt och försigtigt sitt språk,
Med henne om nattvak och mödor och bråk.

"Ja, suckade hon, gud bevare mig väl
Att gå flere år här hos Måns som en träl,
Ej nog att man gör hvad man kan och man bör,
Men skällsord och "smidor" ska' vankas därför.

Så slog han omkring sig just nu, som en häst,
För det jag ej bäddat till Pröjsen, hans gäst,
Men hvem uti rackaren kunde väl tro,
Att han skulle här slå sig neder till ro."

Då talade Ola om tjenarens pligt,
Om kristeligt sinne med mera af vigt,
Men tog utom dörrn inom kort sin reträtt
Och "målte" i väg som han torfvajord mätt.

Han ville till fogden och kom också dit
 Se'n han sina "hästar" begagnat med flit,
 Men fråga om vägen han måste så tidt,
 Som grisarne blinka vid flugornas bett.

Han enkelt nu täljde hvad hit honom fört,
 Hur mördarens stämma på gillet han hört,
 Hur säker på saken han vore och så
 Sin önskan, att skurken sitt straff måtte få.

"Ty, slutade han, det fins mången, som bär
 Än i dag denna tro, att Sven Speleman är
 Den skyldige endast — och särskildt se'n han
 Af ångest och blygsel från orten försvann.

Men jag ser i allt nu en vink ifrån Gud,
 Att lemna en brottsling åt rättvisans bud,
 Och rentvå den man, som — jag noggrant det sport —
 En krälände mask ej för när ens har gjort.

Och väl är jag blind, ty det blef jag en gång
 Vid sprängning af sten på "Per Kejsares" vång,
 Men örat är friskt och som förr jag har sagt,
 Det glömmes ej lätt hvad på minnet det lagt.

Och just uppå minnet jag lade den röst,
 Som hiskligt den natten mig skar i mitt bröst,
 Samt tror mig nu vara af himmelen sänd
 Att göra för världen missdådaren känd.

Gripen och dömd.

Hän mot afton led det, och solens strålar
 Gömde sig bak Romeleklintens vallar.
 Öfver Åsum hotande, svartblå molnet
 Hängde dystert bådande höstens stormar.
 Och på stora vägen från Lund och Dalby
 Kom i svettigt traf med sin lätta gråssa
 Ortens länsman följd af två tjensteandar.

Men hvarhelst han framfor, der lyftes mössan
 Snällt utaf, och åboar gäldbekundna
 Bådo tyst en eldig bön till vår Herre,
 Att han ville mildt dem från murfvel skona,
 Medan andra åter ej fullt så trogna
 Sökte minnas, om de der uti i gården
 Hört i dag den hänfullt kraxande skatan.

Ty det är en sägen, att hörs en sådan
 Under morgonens första, tidiga timmar
 Stämma upp sitt skratt invid förstuvisten,
 Har man säkert länsmanstitt innan qvällen.
 Men han för förbi och förskräckta pysen,
 Som förbluffad gömt sig bak moers förklä',
 Tordes efter vagnen förstulet blicka.

Och så bar det af utåt jemna vägen
 Ända bort till Bränn dalas hvita kyrka,
 Som så fridfullt helig i aftonstunden
 Emot himlen reste sin smärta spira.
 Der åt höger gjordes en liten svängning
 Ned mot Kallsjö, och snart stod drypande gråssan
 Välbelåten säkert vid tänkta målet.

Utanför en stuga, en halft förfallen,
 Höll man still och kröp genom låga dörren
 Varsamt in att sig ej stöta mot karmen.
 Och der inne låg uti dvallik lätja
 Pröjsen halffull på grofva kakelugnsbänken,
 Men på bordet, rankigt som denna meter,
 Stod en flaska med kunglig krona på sidan.

Pröjsen knappast varsnat den gula "snoren"
 Kringom vördnadsbjudande länsmansmössan,
 Förrn han upp sig reste och sökte tofflan,
 Som låg bakvänd, spild i potatisgrytan.
 Men trots all bemanning han icke kunde
 Dölja helt den djupa ångest och fruktan,
 Som betog hans bankande "hjeltehjerta."

Och ur fickan länsman så morsk och mastig,
 Som en korporal på Tvedörra sandfält,
 Tog sin order fram och den högljudt läste
 För den helt förstummade, fege mördar'n.
 Ej försök det minsta till flykt han gjorde,
 Tog i tystnad mot de "fördömda" bojor,
 Som af fjerdingsmännen på honom låstes.

Sedan skreds med hast till en "husesyning:"
 Hvarje vrå blef granskad af kronoblickar,
 Och till slut man fann i en gammal plånbok
 Ett förrädiskt papper, en utländsk sedel,
 Som på fem pund sterling i England lydde,
 Och som af en dotter i fjerran vestern,
 Skickats hem till hjälp för en nödstäld moder.

Som vi säkert minnas, så hade bofven,
 När sitt dyra rof han med lystnad granskat,
 Träffat ock på denna "okända storhet".
 Men i dunkel aning att något värde

Låge kanske äfven i detta papper,
Som för öfrigt var så behagligt prentadt,
Frälste han det modigt från tända lågan.

Men det blef hans fall, ty när han för rätta
Inom kort kom fram att sin "oskuld värna",
Denna sedel just som ett stenhårdtt vittne,
Band hans tunga och bragte tanken att stanna,
Och hans samvet, tyngdt af det grymma dådet,
Ville kasta af sig sin hemska boja,
Storma fängslet och krossa afgrundens fjättra.

Väl han ännu gjorde försök att neka,
Men den blinde kom och gaf slag i saken.
Sjelfva Findo kunde som vittne tjenat,
Om så nöden fordrat, ty vred och bister
Fäste han på Pröjsen sitt kloka öga,
Och lät äfven höra en misslynt morrning,
Der hos Ola troget han stod vid bordet.

Kom så ock bekännelsen fram omsider
Hemsk som becksvart natt i Tartarens bölja,
Der ej någon stjerna sin stråle speglar.
Menskan är ett djur, då begären vakna,
Men hon blir demon för sin njutningslystnad,
Engel är hon aldrig och menska endast
Då hon helt beskedlig sänks ned i grafven.

Domen, som ock snart blef för verlden kungjord,
Var så sträng som Hämnarn den sjelf befaller,
Då han lif för lif i sin vrede fordrar,
Ty för rån och mord blef han dömd att böja
Under bödelns bila sin syndanacke,
Mista detta hufvud, som på sig hopat
Brott på brott under livvets viktiga bana.

Ingen söke skildra en lifdömds känslor,
Då han sjelf är skuld till sitt hårda öde,
Ty de höra till det som ej kan fattas.
Tusen tankar korsa hvarann och såra
Liksom blanka klingor den heta hjernan,
Ögat vaknar, finner i skumma djupet
Ej den minsta stråle för hoppet skimra.

Skymta så förbi uti ljudlöst dunkel
Flydda taflor, bleka som ångerns kinder,
Taflor från en tid, då det friska hjertat
Svälde än af lust som en björk i våren.
Då en dödstrött moder med tåradt öga,
Lade från sig sömnen och delte brödets
Sista rest mellan sig och sin dyra älskling.

Giftblanderskor.

Men det lyfte i häl
 Och det pöste i själ
 På den svartsjuka fröken von Färm.
 Hon var bister och arg
 Som en hungrande varg,
 När han höljes af flingornas svärm.

Och en dag ej förgick,
 Då vår Emma ej fick
 Röna "snärtar" af henne och slams,
 Ty på stickord så rik
 Var hon Nordqvistan lik
 Och en källa för sqvaller och hams.

Så begaf sig den da'n,
 När som Pröjsen blef ta'n,
 Att vår fröken fick bjudning till bal.
 Men att då blifva fin
 Ur ett rosenträdsskrin
 Från sin matmor ett halsband hon stal.

Kanske tänkte hon se'n
 Lägga dit det igen
 Och blott njuta af nöjet en qväll
 Att sin balkavaljer
 Kunna tjusa dess mer,
 Ty si' han var en skraddargesäll.

Mellertid när hon gått
 Blef det hett, blef det brådt,
 Ty man saknade smycket helt snart,
 Och när icke det fans

Blef från lekar och dans
Fröken Färm budad hem med en fart.

Ty man tänkte med skäl,
Att hon visste helt väl
Hvart den dyrbara prydnaden gått,
Helst hon sågs af en blick,
Då ur rummet hon gick,
Sen sitt byte i fickan hon fått.

Och hon kom och blef stäld
I förhör och blef fäld,
Och det hela gick fort som en vals.
Och den tysken han svor
Som en "banespeter"
Och ref smycket från synderskans hals.

Men sitt afsked fick hon
Med en spark utaf skon,
Och så drog hon i natten åstad
Med ett hat i sin själ
Emot Emma, det väl
Sprungit upp till sin hundra grad.

Till Nordqvistan hon lopp
Och nu gjordes der opp
Mången plan, mången illslug kalkyl.
Sjelfva Mass, hvars geschäft
Var att lugnt hålla käft,
Svor att Emma hon borde ha "pryl."

Ty hvem skulle väl sett
Hennes tilltag och gett
Nu ett upphof till denna skandal,
Utom hon som var van
Att "se spöken om da'n",
Och som höll sig för stolt för en bal.

Alltså enades man,
 Då helt tydligt man fann,
 Huru illa hon burit sig åt,
 Att försöka igen
 Om ej råttpulvret än
 Skulle hämnas de många försåt.

Nu gick Nordqvistan tidt
 Uti bygderna vidt
 Med sin kak-korg på "värkande" arm.
 Då fick Mass sitta snäll
 Ifrån morgon till qväll,
 Invid vaggan och tralla sig varm.

Huru skulle man då
 Få ett bättre "pass på",
 Än att baka en bulle med gift
 Och åt Emma den ge',
 Då man snart skulle se,
 Hur hon sjönke i kyrkogårdsgrift.

Sagdt som gjordt — det blef skött,
 Der blef vispadt och stött,
 Der blef eldadt och gräddadt i ugn.
 Och när allt var förbi
 Gick så frank och så fri
 Man i sängen förunderligt lugn.

Men om morgonen brådt,
 Innan hin hade fått
 Sina skor uppå sotiga ben,
 Stack Nordqvistan utaf
 Som ett segel på haf,
 Som en häst, hvilken råkat i sken.

Och som lyckan bär med
 Endast troll och *aed'*,

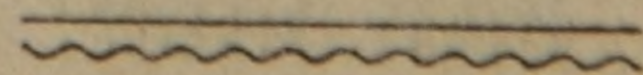
Så begrips att Nordqvistan fick tur.
 Och hon träffade på
 Den hon ville, just då
 Hon stod framme vid trädgårdens mur.

Hur hon stälde sig trött,
 Hur hon helsade sött
 Sitt "go maren" och pustade ut!
 Hur hon smilande bjöd
 Det förföriska bröd,
 Hur hon njöt, när det ätits till slut!

Ty nu var hon då viss
 Ingen hungrande "kiss"
 Skulle korsa den listiga plan,
 Ingen heller få nys
 Om det präktiga "hys",
 Som hon spelat den "störvända fan".

Ack, hon mindes nog hon,
 Då på Strömskans auktion
 Det var fråga om bud på en sjaal,
 Huru Emma dervid
 Just med henne i strid,
 Gått allt högre i örenas tal.

Men nu hade hon fått
 Dock till slutet sin lott,
 Och man skulle från henne bli fri.
 Icke trodde hon då,
 Der så glad hon sågs stå,
 Att hon glömt "sätta prick öfver i."

Rymningen.

Men Pröjsen satt i skummig cell
 Och hörde vågens brus.
 Hans själ så mörk som stjernlös qväll
 Dock längtade till ljus.
 Till ljus och frihet stod hans håg
 Från häktets unkna qual,
 Och Sundets skumbekrönte våg
 Sjöng frihetens koral.

Med vanlig slipad skurknatur
 Sin känsla dolde han
 Och stälde sig uti sin bur
 Så ångerfull, så sann,
 Ty, tänkte han, jag får väl då
 Måhända frihet att
 I cellen mera ostörd gå,
 Som "karl för egen hatt."

Och inte heller tog han fel
 I denna tankegång,
 Ty honom kom det snart till del
 En titt blott någon gång.
 Och det var så han ville just
 Man skulle det förstå,
 Ty han med största lif och lust
 Sin syssla skötte då.

Sin syssla? Ja, han hade snål
 En sådan gripit i.
 Och en, som hade just till mål
 Att göra honom fri.
 Visst gick det långsamt, men det gick

Dock tryggt mot målet hän,
 Ty ingen enda mensklig blick
 Hans tilltag varsnat än.

Så hände sig en morgon, när
 Vaktknekten gick sin rund,
 Han ropte plötsligt: i gevär!
 Och tjöt som ilsken hund,
 Ty mördarn, den han trott så god,
 Så ångerfull, så from,
 Nu visat prof på ädelmod
 Och lemnat buren tom.

Der blef ett spring, der blef ett fläng
 På hundra skilda håll.
 Och tröga pennor fingo fart
 Att skriva protokoll.
 Men Malmö tidningsgubbar käckt
 Sig slogo på kritik,
 Åt direktörn helt oförtäckt
 De sköto mången pik.

Men Pröjsen fri som himlens vind
 Stack af i mark och skog.
 Och i en gammal ärlig lind
 Sitt första läger slog.
 Visst kylde det om nosen bra,
 Och skinnet sved bastant,
 Dock allt han kunnat lugn fördra',
 Om han haft proviant.

Men äfven sådan visste han
 I tysthet skaffa sig.
 När rymdens dunkla stjerna brann
 Utöfver nattlig stig,
 Ty då som Mickel kring han strök

Och sökte efter rof,
 Samt fick med stort besvär och stök
 Till sina små behof.

Och länskungörelser och bud
 Kring nejden sändes ut,
 Hvari beskrefs hans hela skrud
 Från början och till slut.
 Så sad's han gick i jacka grå
 Och dito byxor med
 Samt vacker näsa, ögon små,
 Svarthårig, axelbred.

Och mycket annat, som ej här
 Kan relateras opp.
 För öfrigt hörden I nog när
 Vår kantor läste't opp,
 Han som uppå sitt Smålands-r
 Ju drillade så nätt,
 Att ingen "släbo" kan, tyvärr,
 Det göra efter lätt.

Men trygg för allt och allt till trots
 Låg rymmarn i sin lind.
 Väl inga dynor här beståtts
 Och ingen qvinnokind,
 Men inte var det värddt ändå
 Att ge sig öfver, som
 En gammal käring, för att få
 Sin själ till Herranom.

Dock hur det var, han skogen fann
 Till slut så tusans sval,
 Att mången suck, som kylig "brann,"
 Utur hans bröst sig stal.
 Att krypa i en hyddas famn

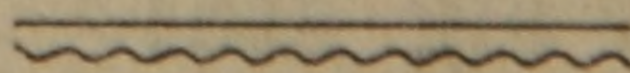
Hur vore det ej godt!
 Men hvar i alla gudars namn
 Förvärfva denna lott.

Han tänkte hit, han tänkte dit
 Och gjorde upp förslag,
 Men intet tycktes ge kredit,
 Ty tryggheten var svag.
 Att stärka denna blef hans mål,
 Hans första största hopp,
 Se'n skulle han väl få ett hål
 Till skydd för frusen kropp.

For så en natt från skogen bort,
 Långt bort till Rönne å.
 Visst kändes det för benen hårdt,
 Men det fick gå ändå.
 Der slängde han i strömmen ut
 Sin gamla "fång-kaschett",
 Att menskor skulle tro till slut
 Han dränkt sig rätt och slätt.

Så troddes ock. Men han i ro
 For ut till söderbygd.
 Och redde sig ett enkelt bo
 I "brytestugans" skygd.

Der låg han dold för verlden väl
 Och mådde ganska bra.
 Med denna önskan i sin själ:
 Att nå — Amerika.

I Brasilien.

I detta land, det underbara, rika,
 Der strida floder öfver guldgrund gå,
 Der himlen är så ren, men varm tillika
 Att nordens son knappt kan dess glöd förmå,
 Der gick nu Sven i qualmet, brun om kinden,
 Och sög så girigt hvarje pust af vinden.

Han vid det stolta Santos landat hade
 Och häpnat öfver allt hvad nytt han såg.
 Men derpå lugnt sin säck på ryggen lade,
 Och stälde inåt landet djerft sitt tåg,
 Der strömmar hördes majestätiskt brusa
 Och mörka skogar vid dess stränder susa.

Det låg kring allt en egendomlig tjusning,
 Som med sin trollmagt honom längre drog:
 Den rika skogens lena andesusning,
 Och fogeln, som i fjerran ensligt slog;
 Du har väl hört en melankolisk vaka
 I natten ropa ömt sin brud tillbaka.

Och ofta midt i tystnaden han hörde
 Ett plötsligt ljud, ett fasans ångestrop,
 Som hjertats alla blodkärl sammansnörde
 Och krympte tankarne med våld i hop,
 Det var en stackars apa, hvilkens händer
 Snart hördes krasa under tigerns tänder.

Och midt i middagstimmans lugn, det djupa,
 Der hördes brakket af ett träd ibland,
 En skogens jette, som till slut måst stupa
 Förtärd af ålderns och af tidens tand,

Och fogelskarorna i ångest veko
Långt bort dit ej de hörde dånets eko.

Och så en dag, då redan långt han hunnit
Uppå sin färd och gick i tankar sänkt,
Med vemod torkande den tår som runnit,
Ur blåa ögat och hans kinder stänkt,
Han såg framför sig, skuggad af lianer,
En trupp halfnakna, vilda Indianer.

Att tyst och osedd sig i dunklet dölja,
Den tanken blixtnabbt genom hjernan flög,
Men förrn han hunnit denna afsigt följa,
En ljudlös pil förbi hans öra smög
Och följdes ögonblickligt af en annan,
Som snuddade så lätt vid höga pannan.

Här var ej tid att länge rådlös dröja,
Ty stod han dold i snåren med ett språng,
Men måste nu af kända vägen böja
Och färden blef för honom svår och lång.
Dock kom han lyckligt ur sin stora fara
Och lät med tålmod allt annat vara.

Snart blef han vilse i den vilda trakten
Och irrade förstämd från dal till dal.
Allt mörkare de blefvo urskogsschakten,
Allt djupare och tyngre blef hans qual —
Då hördes plötsligt sig med vinden blanda
De tunga hammarslagen från Miranda.

Hvad ljuf musik, hvad klang i dessa ljuden,
Som honom mötte i hans enslighet!
Han tackade så rörd den gode Guden,
Som honom frälsat från all farlighet
Samt lofvade sig sjelf att aldrig mera
Gå ensam ut att så rekognoscera.

Och så till staden nu han skyndsamt lände,
 Der fick han arbet' mot en tarflig lön,
 Dock lyckan snart mot honom gunstig vände
 Sin blida panna, afundsfri och skön,
 Ty fick han snart en plats, som honom lärde
 Att ej på guldets lägga vikt och värde.

Det var på grund utaf sitt öppna väsen
 I en plantage han blef delegare.
 Väl flöt der icke pengar in som gräsen
 På yppig äng, men talrikt kommo de.
 Om någon tid vardt Sven så smått förmögen,
 Fast visst ej snål han lagt sitt guld i högen.

Men också hade han i mödan tagit
 Sin dryga del och verkat öfver allt,
 Sig aldrig ur en fara modlös dragit,
 Men mött sitt öde manligt, lugnt och kallt,
 Städs trygg och vaksam på sin post sig funnit.
 Och därför också allas aktning vunnit.

Så höll han ut i långa åren trenne
 Och ökade alltjemt sitt kapital,
 Men kunde ändock aldrig glömma henne
 Der hemma, som en gång hans kärlek stal,
 Ty dit, ja dit hans tankar ofta runno,
 Då nattens stjernor öfver Pampas brunno.

Sist vardt han sjuk. Hans helsa af naturen
 Så kärnstark förr, nu plötsligt sönderbröts,
 Och fast än trotsig som på fjellen furen
 Han obarmhertigt uti bädden slöts
 Och låg ett rof för hemska feberdrömmar
 Med rödsinn, pilar, ormar, mörka strömmar.

Brytstugan.

Satt nu så tyst i sitt ensliga näste
 Pröjsen och bidde en lugnare tid,
 Då öfver hafvet till friare nejder
 Han finge fly från poliser och strid,
 Men uti ödenas dunkla annaler
 Hämnaren skrifvit ett annat beslut,
 Ty ur sin brytstugas skummiga vinklar
 Pröjsen ej nånsin kom helskinnad ut.

Skulle Måns Flottmat just bråka sin hör och
 Budade samman allt "töngje" i byn.
 Qvällen var härlig och "Kom sköna flicka"
 Steg uti jublande toner mot skyn.
 Drängarne gnodde och pigorna myste,
 Bråklocket höjdes med lefvande lust,
 "Skäfvorna" röko kring ruskiga väggar,
 Dammet spreds vida för vindarnes pust.

Måla mig fasan på brottslingens anlet,
 Då detta intrång hos sig han förnam!
 Djupt in i mörkaste vrån han sig dolde,
 Tordes knappt andas, långt mindre se fram.
 Värmet från torkugnen bakade ryggen
 Riktigt försvarligt, och svettströmmen flöt
 Frodig ur porernas öppnade gluggar,
 Värre än vattnet af Faraos nöt.

O, om han anat det himlabefängda,
 Fula spektakel, nog skulle han då
 Ännu en gång, som ett vilddjur i skogen
 Bäddat sin säng under himmelen blå,
 Skulle väl vetat i tid slinka undan

Från dessa gräsliga tantaliqval,
Nu var det stopp, ty man smög sig på honom
Liksom julafton på göingen sig stal.

Så fick han ligga der, svettas och hungra,
Frukta hvart ögonblick upptäckt att bli,
Allt medan bråkornas klang under natten
Ljöd som en egen, en dof melodi.

"Kafringar" knäcktes och osten så "iver"
Smakte de unga som herremanskost,
Och då de dertill den härliga "snapsen"
Fingo, de stodo med glans på sin post.

Så hvad det led kom Måns Flottmat i egen
Viktig person för att se hur det gick.
Tänk, hvad han smilade grant i sitt skägg, då
Svettiga anleten mötte hans blick,
Ty, som vi nogsamnt ha funnit i verlden,
Glädes den girige endast när han
Musten och mærgen samt saften och kraften
Grundligt af arbetar'n utpressa kan.

Alltså kom Måns, och som himlen der ute
Plötsligen mörknat och bjudit på regn,
Var han helt lycklig att nu få sig värma
Inne i brytstugans skyddande hägn.
Vantarna flottiga, smorda och "bötta"
Hängde han borta vid elden, att de
Mätte få torka en smula, förrn åter
Han uppå hemväg sig skulle bege.

Strax bredvid dessa en lintott, som råkat
Bli något våt, på en läktestump hang,
Och innan ordet man visste om faran,
Lågan med ens öfver vantarne sprang,
Grep uti totten och snabb såsom blixten
Spreds till de eldfängda, lättbrända ting,

Medan man villrådig, häpen, förfärad
Lopp som i yrsla der inne omkring.

Måns hade hastigast ställningen fattat,
Smet i det fria behändigt sig ut.
Efter der kom en "barhufvader" dräng, men
Dermed på räddningen tvärt var det slut,
Ty då nu alla mot dörren sig trängde,
Och denna inåt sig öppnade blott
Hade i trängseln man slutit den till, och
Hvar'en fick bli på den plats dit han nått.

Tänk hvilken jemmer, hvad skri utaf fasa
Vidt öfver dimmiga nejderna ljud,
Medan ur halmtaket lågorna fräste
Bjudande tystnad med tunga så röd!
Snart ock förstummades klagande ljuden,
Hjertat blef stilla i rosslande bröst,
Och ur de ramlade spillrorna hördes
Slutligen icke en endaste röst.

Folk kom tillstädes, men då var det redan
Slut på de quidandes ängslan och rop.
Bränn dalas långsamma brandspruta äfven
Täcktes sig visa, men höll ej i hop.
Brann så till grunden den "månsiga" stugan
Blott för de flottiga vantarnes skull,
Men utur sörjande mödrarnes ögon
Föll mången tår på de saknades mull.

Pröjsen desslikes blef bränd med de andra
— Tio till antalet voro de jemt, —
Och fast förtvifladt för lifvet han stridde,
Måste han falla som himlen bestämt.
Led så till slutet, fast länge det dröjde,
Utan miskund sina gerningars lön,

Fick ej ett ögonblick öfrigt för ånger,
Ingen sekund för förlåtelsens bön.

Och i en graf för dem alla gemensam
Sönda'n derpå derpå deras aska blef gömd.
Vördige prostén så rörande täljde
Lefnadens saga så lysande drömd,
Men i ett ögonblick sköflad och svunnen,
Liksom en blomma, som falnar och dör.
Men der som brytstugan stått man i natten
Än de olyckligas jemmerrop hör.

Misstaget.

Nordqvistan kom från sin mördarfärd
Så stolt som hade hon varit värd
Sin vigt i guld för det goda rådet,
Den klipska tanken, det mörka dådet;
Och der blef snack om hur allting gått,
Hur Emma bullen vid muren fått,
Hur hon den ätit, och "Färma-gräbban"
Sågs grina vildt med den breda "käbban".
Sen gick man bidande höra få,
Hur offret sist måst i grafven gå,
Men intet spordes och allt var stilla,
Och världen än gick sin gång den gilla.
I stället miste en fattig mor
Sin späda son, som till himlen for,
Men då ju sådant så ofta händer
Man ditåt knappast sin sin tanke vänder.
Det hängde likväl ej rätt i hop
Med detta dödsfall, ty vid sitt stop

Den lille älsklige gossen sutit
Och lugn sin hvetebröds-qvällsvard njutit.

Då plötsligt sågs han bli dödligt blek,
Och späda kraften den lille svek.
Han föll sin moder i kära famnen
Och hade snart hunnit hem i hamnen.

Men der åklagare ingen fins,
Behöfs ej domare, som man mins,
Och lillen blef uti tysthet jordad
Och ingen "syn" på hans likfullbordad.

Så vardt han snart utaf verlden glömd,
I modershjertat blott troget gömd,
Hvem vet likväl hvad Nordqvistan tänkte;
Om ens hon saken en tanke skänkte.

Men nog förstå vi häraf ändock,
Att hon i ifvern begått en bock
Och tagit fei uppå "meklamenter"
Trots hållna rådslag och slutkonventer.

Men vackra Emma der ute, som
Ej deras stämplingar visste om,
Hon gick så tyst och sin syssla skötte
Och bar med lugn hvarje sorg som mötte.

Ty allt var ringa, hon tyckte, mot
Den djupa smärta, som ingen bot
I verlden fann, sedan han försvunnit,
För hvilken högt hennes hjerta brunnit.

Och fast de båda, som blandat så
Det starka giftet, förtjent att få
Sin gifna plats på ett spinnhus eller
Uti ett fängelses mörka celler;

Så gingo de dock med trotsig själ
Och "trampa poggor som förr i hjäl",

Och slogo sladder och voro käcka
Samt oförskämda och oblygt fräcka.

Men fröken Färm dock hvad tiden gick
Ett annat ädlare göra fick,
Ty hon en unge snart fick att passa
Och had' ej tillfälle mer att "svassa".

Det grämde kräket — ja, det förstås, —
Att vara bunden som ko i bås,
Att ej få ränna till andra bygder
Och pröfva drängar och fresta dygder.

Nordqvistan åter i "torkle" rödt
For kring och "lefde på folkakött",
Drack kaffe här och fick der en soppa
Samt alltid nå't att i "lomman" stoppa.

Men hennes Mass, sen det tagit slut
Hans sista öre, blef sparkad ut,
Och som han ej kunde äta gruset,
Han sattes in uppå fattighuset.

Der sitter han väl i qväll'n och ser,
Hur lifvets lycka går lustigt ner.
Och torkar tåren med fingern krumme
Så tidt han ser på sin bitna tumme.

Slutet.

Invid bädden länge bunden
Af sin sjukdom kom dock stunden,
Då vår Sven derur igen
Kunde gå fast maktlös än.

Men hans bröst af längtan svälde
Att, om ock det lifvet gälde,
Än en gång vid Lödde ström
Drömma få sin sälla dröm.

Länge heller det ej dröjde,
 Förr'n han oceanen plöjde,
 Styrde öfver skummig stråt
 Med sin kassa friskt hemåt.

Skeppet som en yster fåle
 Stack i väg vid solens stråle,
 Tog så lätt små djerfva hopp
 Öfver skummig böljas topp.

När han såg de vågor strida,
 Hur hans tankar flögo vida:
 Ner till söder, upp till nord,
 Hem till älskad fosterjord.

Och när salta perlor stänkte,
 Uti solens färgspel blänkte,
 Hur hans hopp om kärlek slog
 Nya blommor ut och log!

Men när nattens mörka töcken
 Lägrades kring ändlös öken,
 Och lanternan lyste matt
 Der vid relingen han satt,

Steg förtviflan upp, den bleka,
 I hans själ den barnsligt veka,
 Lade snaror och försåt,
 Att han sist brast ut i gråt.

Huru var det väl der hemma,
 Skulle han få se sin Emma?
 Var hon bunden, var hon fri,
 Hade hon stått modigt bi?

Eller hade hon som många
 Låtit sig af frestarn fånga,
 Gått på lifvets stora haf
 I sin ungdom ren i qvaf?

Dessa frågor, o, de tände
 Upp hans hjerta, och de brände
 Hetare än Zenitsol
 Öfver Rios kejsarstol.

Hoppet dock, den gudaskänken,
 Mellan jord och himmel länken,
 Som ej ens i dödens dal
 Lemnar anden åt sitt qual,

Upphöll det sjunkna modet,
 Lugnade det heta blodet,
 Tills man med en lättnans pust
 Skönjde snart Europas kust.

Och med ifver skar sig båten
 Väg på kända vattenstråten,
 Tycktes längta sjelf att få
 Uti hamn till hvila gå.

Snart ur disig luft man äfven
 Såg der borta öfver stäfven
 Hus och kyrktorn höja sig,
 Bjuda vänligt: kom till mig.

Det var Lissabon, det sköna,
 Klädt i kaktuslundar gröna,
 Strålande af glans och prakt
 Mera rik än skalden sagt.

Men fast mycket skönt och härligt
 Var att skåda, dock förfärligt
 Sven af ängslig längtan led,
 Och hans hjerta bittert sved.

O, om han blott flyga kunnat
 Skulle han han ej ro sig unnat,
 Förr'n han stått på vårlig strand
 Af sitt dyra fosterland.

Dock, hur mången blick han sände,
Dit han ock omsider lände,
Kom till Malmö och på stund
Hann till lärdomsstaden Lund.

Så, hur han af längtan brunnit,
Snart, ack snart, var målet hunnit,
Och hans hjerta våldsamt slog,
Mer ju mer hans hembygd log.

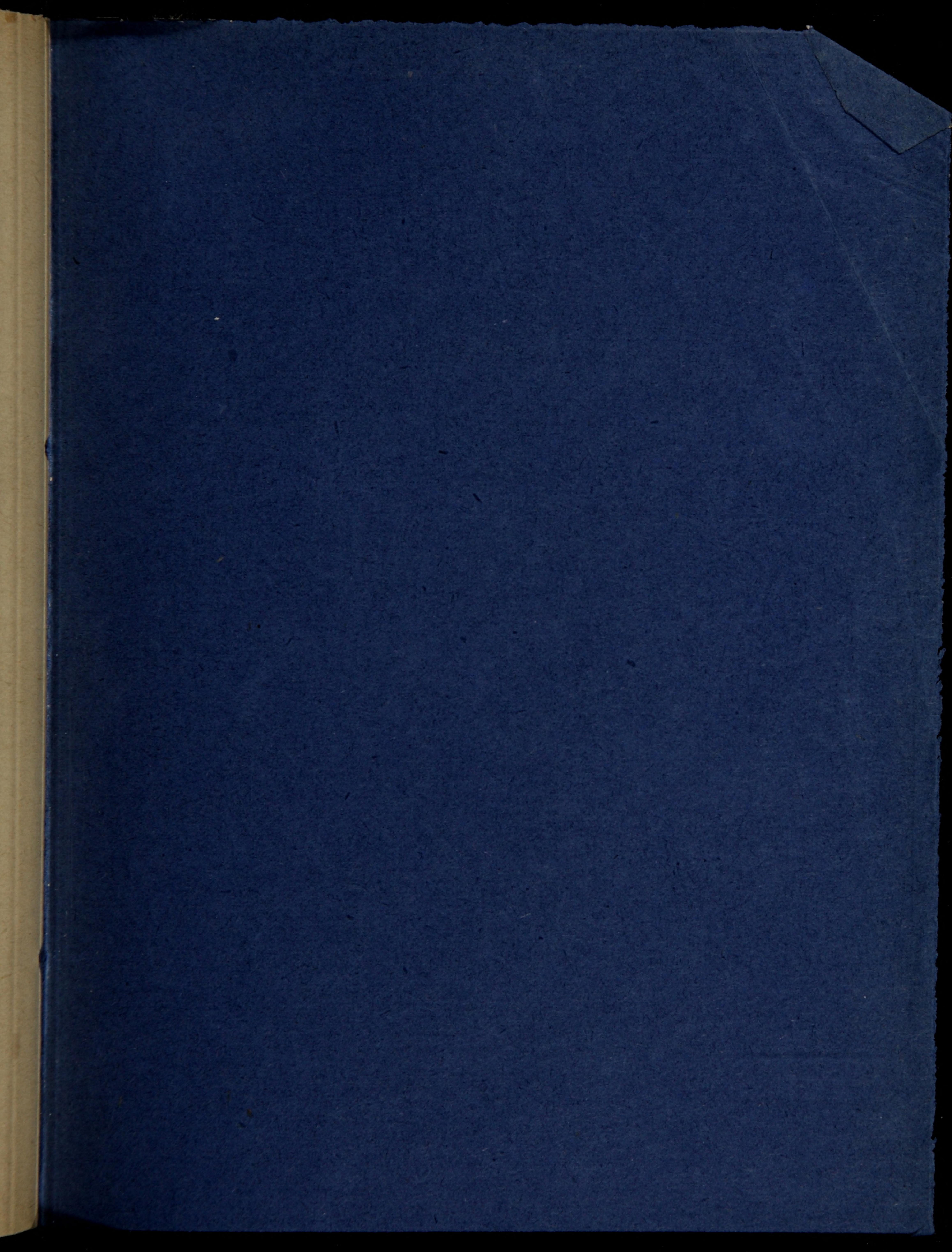
Det var oron, som förtärde
Detta bröst och ångsten närde,
Det var ovisshetens qual,
Som hvar glädjens känsla stal.

Ack, han visste ej, hur Emma
Sjög i skog med sorgsen stämma:
"Kom, min vän, från fjerran land,
Tag mitt hjerta, tag min hand!"

Men ändtligen steg för darrande hopp
En blånande rök utur skogen opp,
Den sänkte sig tyst öfver sångarnes troner
Vid vindarnes susning, vid jublande toner.
Dit styrde han stegen med hjertat i brand,
Till henne, som nu höll hans öde i hand.
Nu står han i dörren . . . och hunnen är hamnen:
Den kära, den älskade, värmande famnen.

Men här, sen vi nu öfver måttlöst djup
Och brusande strömmar och brantbygd stup,
Följt Sven på hans väg kring villande verlden,
Vi lemna'n till slut vid den egna härden.

Der hvilar han säll vid sin Emmas bröst,
Berusad af kärlekens ljufva tröst,
Och tänker väl stundom på vågor, som fragga,
Men mest på att skaffa sig snarast — en vagga.

Förestående lilla berättelse, som till alla sina hufvuddelar hemtats ur den faktiska verkligheten, hörde författaren redan för många år tillbaka för sig förtäljas, tills han nu slutligen kom på den tanken att i tryck göra den tillgänglig för en större allmänhet. Naturligtvis hafva de ursprungliga namnen på uppträdande personer måst mot andra utbytas, men skulle icke dess mindre något namn eller någon skildring råka att stöta vissa personer för pannan, så böra de för det första komma i håg, att "det fins fler brokiga hundar än prestens" och för det andra, att målarens uppgift består i att kunna återgifva dragen så tydligt, att betraktaren utan möda känner bilden igen.

—•••—

Pris 60 öre.